

LATVIJAS REPUBLIKAS UZŅĒMUMU REĢISTRS

Pērses ielā 2, Rīgā, LV-1011 Reģ. Nr. 90000270634-Tālr. (371) 6 7031 703, fakss (371) 6 7031 793
e-pasts: info@ur.gov.lv, www.ur.gov.lv

Rīgā

18. 09. 2012 Nr. *2-3-136031/id*
Uz 16.08.2012. un 30.07.2012.

Tieslietu ministrijai

Par politisko partiju darbības kontroli

2012.gada 30.jūlijā Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā (turpmāk – Reģistrs) saņemta tieslietu ministra rezolūcija, kurā lūgts sniegt priekšlikumus izmaiņām tiesiskajā regulējumā ar mērķi novērst tādu politisko partiju izmaiņu un izpildinstitūciju reģistrāciju, kuru darbības ir vērstas pret Latvijas valsts konstitucionālajām vērtībām. Lai izpildītu rezolūcijā noteikto, 2012.gada 7.augusta Reģistrā tika organizēta sanāksme ar ekspertiem (turpmāk – Reģistra sanāksme ar ekspertiem), par kuru Reģistrs informēja Tieslietu ministriju 2012.gada 9.augusta vēstulē Nr.2-3-110773/1/sd (protokolu sk. 1.pielikumā).

2012.gada 16.augustā saņemta tieslietu ministra rezolūcija par papildu priekšlikumu sniegšanu izmaiņām tiesiskajā regulējumā saskaņā ar 2012.gada 30.jūlija rezolūciju. Lai sniegtu Tieslietu ministrijai padziļinātāku situācijas izvērtējumu, Reģistrs 2012.gada 6.septembrī sasauca Reģistra Konsultatīvās padomes¹ sēdi (turpmāk – Reģistra Konsultatīvās padomes sēde), kurā apzināja plašāka tiesību ekspertu loka viedokļus un priekšlikumus minētajā jautājumā (protokolu sk. 2.pielikumā).

Attiecībā uz to, kā novērst tādu politisko partiju izmaiņu un izpildinstitūciju reģistrāciju, kuru darbības ir vērstas pret valsts drošību un sabiedrisko kārtību, Konsultatīvās padomes sēdes laikā izteikto viedokļu spektrs bija visai plašs, taču iezīmējās trīs galvenie viedokļu virzieni:

1. Viedokļi par to, ka būtu jāizstrādā stingrāks partiju reģistrācijas tiesiskais regulējums. Reģistram būtu jāizmanto no tiesībsargāšanas iestādēm iegūtās ziņas administratīvā procesa ietvaros. Piemēram, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja priekšnieka vietniece Ilze Jurča pauda uzskatu, ka Reģistram spēkā esošā normatīvā regulējuma ietvaros ir iespējams administratīvā procesa kārtībā piesaistīt tiesībsargājošās iestādes un izmantot to sniegto informāciju, lai atteiktu partiju reģistrāciju. Pēc Ilzes Jurčas domām, Politisko partiju likumā jau tagad ir noteikta prasība pārliecināties, vai partijas statūtos noteiktie mērķi nav pretrunā likumam. Ja Reģistram partiju reģistrācijas procesā rodas šaubas par partiju darbības atbilstību likuma prasībām, tam būtu jāvērsas pie kompetentām iestādēm (piemēram,

¹ Lai nodrošinātu atklātu un sabiedrībai pieejamu valsts pārvaldi, Reģistrā ir izveidota Konsultatīvā padome, kurā iekļauti sabiedrības interešu pārstāvji - organizācijas, atzīti eksperti un speciālisti. Konsultatīvā padome ir konsultatīva sabiedrības līdzdalības forma valsts pārvaldē, kuras viedoklis Reģistram nav saistošs, taču tam ir ieteikuma raksturs Reģistra darbības uzlabošanai un normatīvo aktu pilnveidošanai, tādejādi uzlabojot uzņēmējdarbības vidi un valsts pārvaldes un privātā sektora sadarbību, kā arī sniedzot viedokli attiecībā uz Reģistra kompetencē esošajiem tiesību piemērošanas jautājumiem.

Satversmes aizsardzības biroja, Drošības policijas u.c.). Jāatzīmē, ka Konsultatīvās padomes sēdē izskanēja arī vēl radikālāki priekšlikumi.² Konsultatīvās padomes ekspertu vidū gan iepriekšminētie ierosinājumi atbalstu neguva. Eksperti, kas piedalījās sēdē, sliecās domāt, ka ne uz jebkuras tiesībsargājošo iestāžu sniegtās informācijas pamata būtu iespējams atcelt jau pieņemtu lēmumu. Publisko tiesību institūta direktors, administratīvo tiesību eksperts Arvīds Dravnieks norādīja, ka Latvijas tiesību sistēmā ir nostiprināta nevainīguma prezumpcija - ikviens uzskatāms par nevainīgu, iekams viņa vaina nav atzīta saskaņā ar likumu. Tādēļ nebūtu pieļaujams, lai tikai uz tiesībsargājošo iestāžu sniegtā viedokļa pamata tiktu ierobežotas partiju biedriem Latvijas Republikas Satversmē garantētās biedrošanās tiesības. Turklāt 2008.gada 5.marta Saeimas Juridiskā biroja atzinumā Nr.12/17-1-46-(9108) (3.pielikums) secināts, ka tiesību subjekta reģistrēšana pati par sevi nerada valsts vai sabiedrības apdraudējumu. Šādu apdraudējumu var radīt tikai jau pastāvoša (reģistrēta) tiesību subjekta prettiesiska darbība.

Papildus jāvērs uzmanība uz Reģistra darbības specifiku - Administratīvā procesa likums sniedz iespēju lūgt kompetento iestāžu atzinumu, bet speciālais likums - likums "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru", noteic, ka Reģistrs nepārbauda faktiskos apstākļus.³ Reģistra valsts notārs uz šaubu pamata par subjekta darbības atbilstību likuma prasībām nav tiesīgs izdarīt pieņemumu, ka reģistrējamajos dokumentos norādītās ziņas neatbilst patiesībai. Šāda regulējuma mērķis ir ierobežot Reģistra tiesības prasīt un vērtēt informāciju par faktiskajiem apstākļiem, tādējādi mazinot valsts pārvaldes iestādes patvaļas varbūtību. Vienīgais likumā noteiktais izņēmums, kad Reģistrs ņem vērā faktiskos apstākļus ir, ja Reģistram tiek iesniegti nepārprotami pierādījumi (eksperta atzinums), kas apliecina paraksta viltošanas faktu.⁴

2. Viedokļi par to, ka pašreizējais partiju reģistrācijas tiesiskais regulējums ir pārlieku ierobežojošs. Latvijas Univesitātes profesors, politologs Jānis Ikstens un politoloģe Iveta Kažoka Konsultatīvās padomes sēdē norādīja, ka jābūt piesardzīgiem ar ierobežojoša tiesiskā regulējuma noteikšanu politiskajām partijām. Eiropas Komisija ar likumu nodrošinātas demokrātijas jautājumos (*European Commission for Democracy through Law*) ir izstrādājusi

² Rihards Bunka no Latvijas Juristu apvienības, kurš tika aicināts uz Konsultatīvās padomes sēdi saistībā ar citu darba kārtībā paredzēto jautājumu, izteicās, ka pie reģistrācijas faktiskie apstākļi nebūtu pārbaudāmi, taču, ja pieņemtais lēmums tiek apstrīdēts vai Reģistram ir pieejamas ziņas, kas rada šaubas par faktiskajiem apstākļiem, tad Reģistram ir jāvēršas pie kompetentās iestādes, kuras kompetencē ir faktisko apstākļu pārbaude. Likumā "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" jāveic grozījumi, nosakot, ka Reģistrs pārbauda faktiskos apstākļus, ja ir saņemts iesniegums par valsts notāra lēmuma apstrīdēšanu. Turklāt, lai samazinātu veicamās birokrātiskās procedūras, iespējams, Reģistram pašam ir jāpiešķir operatīvās darbības funkcijas.

³ Likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru” 14. panta otrajā daļā noteikts, ka Reģistra kompetencē neietilpst komersanta lēmuma pieņemšanas faktisko apstākļu pārbaude. Tas nozīmē, ka likumdevējs nav deleģējis Reģistram tiesības veikt pārbaudi, kādos apstākļos ir sastādīti Reģistrā iesniegtie dokumenti. Reģistra valsts notārs pārbauda, vai reģistrējamie dokumenti ir sastādīti atbilstoši normatīvajiem aktiem, nevis pārbauda šajos dokumentos atsoguļoto faktu atbilstību patiesībai. Gan Satversmes tiesa, gan arī Augstākās tiesas Senāts vairākkārt ir atzinis, ka Reģistrs pārbauda dokumenta formālo atbilstību likumā noteiktajām prasībām, bet nevērtē lēmumu pieņemšanas faktiskos apstākļus.

Sk. arī: Par Kredītiestāžu likuma 59.5 panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 105. pantam: Satversmes tiesas spriedums lietā Nr. 2010-71-01 (14.3. punkts). Latvijas Vēstnesis, 21.10.2011. Nr. 167 (4565)

- Augstākās tiesas Senāta 2004. gada 28. janvāra spriedums lietā Nr. SKC-31; 2005. gada 15. februāra spriedums lietā Nr. SKA-27; 2007. gada 19. februāra spriedums lietā Nr. SKA-5/2007; 2008. gada 14. februāra spriedums Nr. SKA 30/2008; 2010. gada 18. marta spriedums lietā Nr. SKA-69/2010

- Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs: Vēsture. Prakse. Komentāri. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2010, 127.-136 un 336.-339. lpp.; skatīt arī: Uzņēmumu reģistra amatpersonu lēmumu atziņas ar ekspertu komentāriem. Jurista Vārds. 18.05.2010. Nr. 20. (615)

- Paegle A. Jaunākā administratīvās tiesas prakse saistībā ar Uzņēmumu reģistra kompetenci. Jurista Vārds. Nr.38 (737) Otrdiena, 2012. gada 18. septembris

- Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs: Vēsture. Prakse. Komentāri. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2010, 127.lpp.

⁴ Uzņēmumu reģistra amatpersonu lēmumu atziņas ar ekspertu komentāriem. Jurista Vārds. Nr.41 (636) Otrdiena, 2010. gada 12.oktobris.

Vadlīnijas politisko partiju darbības regulācijai⁵, kas noteic, ka apvienošanās politiskās partijās, biedrībās un sabiedriskajās organizācijās ir viena no fundamentālajām cilvēktiesībām. Cenšoties ierobežot kādas pārejošas ekstrēmistu grupas, Latvija var saņemt pārmetumus no Eiropas Savienības, kas neuzlabotu valsts kopējo tēlu. Uzsvēra, ka, citās valstīs attiecībā uz partiju dibināšanu ir noteikti tādi paši kritēriji kā uz jebkuras nevalstiskās organizācijas dibināšanu - tādējādi Latvijā jau šobrīd noteiktās prasības ir pārāk augstas. Vienlaikus augšminētie eksperti piekrita tam, ka partija, kura apdraud sabiedrisko kārtību un valsts drošību, būtu likvidējama un Politisko partiju likumu būtu jāgroza, precīzi nosakot, kura iestāde būtu tiesīga vērsties tiesā ar prasību par partijas darbības izbeigšanu.

3. Viedokļi par to, ka pašreizējo partiju reģistrācijas tiesisko regulējumu nevajadzētu grozīt. Latvijas Republikas ģenerālprokurors Ēriks Kalnmeiers norādīja, ka jau šobrīd pastāv mehānisms, lai ierobežotu tādu politisko partiju darbību, kuru darbība vērsta pret valsts drošību un sabiedrisko kārtību. Prokuratūra, saņemot informāciju, piemēram, no tiesībsardzības iestādes, pamatojoties uz Prokuratūras likuma 20.pantu, ir tiesīga iesniegt prokurora iesniegumu partijai un, ja tajā noteiktās prasības netiek izpildītas, pamatojoties uz Prokuratūras likuma 21.pantu, vērsties tiesā par partijas darbības izbeigšanu. Taču viņš nenoliedza, ka, lai nerastos ne mazākās šaubas vai atšķirīgas interpretācijas, Politisko partiju likuma 38.pants būtu precizējams, nosakot, ka tostarp arī prokuroram ir tiesības vērsties tiesā ar prasību par partijas darbības izbeigšanu. Atbalsts viedoklim par tiesību piešķiršanu prokuroram vērsties tiesā par partijas darbības izbeigšanu tika pausts gan Konsultatīvās padomes sēdē, gan Reģistra sanāsmē ar tiesību ekspertiem.⁶ Šāds regulējums, piemēram, jau ir paredzēts attiecībā uz biedrību un nodibinājumu darbības kontroli Biedrību un nodibinājumu likuma 105.panta trešajā daļā.

Rezumējot Konsultatīvās padomes sēdē un Reģistra sanāsmē ar ekspertiem (par ko Reģistrs bija informējis Tieslietu ministriju jau iepriekš) izteiktos viedokļus, Reģistrs sniedz šādus priekšlikumus politisko partiju darbības tiesiskā regulējuma uzlabošanai:

1. Atbalstāma ir pašlaik Saeimā 1.lasījumā pieņemtā likumprojekta „Grozījumi Politisko partiju likumā”, Nr. 47/Lp11, turpmāka virzība, kura mērķis ir padarīt partijas dibināšanas procesu caurredzamāku, lai novērstu iespējamību, ka partijas dibināšanas procesā netiek ievērotas likuma prasības, precizēt regulējumu attiecībā uz zvērināta notāra veicamajām darbībām partijas dibināšanas procesā un Reģistra amatpersonu kompetenci, pieņemot lēmumu par partijas ierakstīšanu partiju reģistrā. Norādāms, ka pašlaik Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldību lietu komisija atlikusi šā likumprojekta izskatīšanu un piekrītot Reģistra priekšlikumam TM būtu jāaktualizē jautājums par minēto priekšlikumu virzību uz otro lasījumu.

2. Saskaņā ar Politisko partiju likuma 34.panta sesto daļu par politiskās partijas valdes locekli var būt rīcībspējīga fiziskā persona. Likums nenosaka citas prasības, kurām jāatbilst partijas valdes locekļiem, piemēram to, ka valdes loceklim vienlaicīgi jābūt Latvijas pilsonim un partijas biedram. Tādējādi Politisko partiju likumā ir jāparedz, ka par partijas valdes locekli var būt tikai Latvijas Republikas pilsonis, kas vienlaicīgi ir arī partijas biedrs.

3. Reģistra sanāsmē ar ekspertiem tika pausts atbalsts priekšlikumam, ka Politisko partiju likumā varētu noteikt līdzīgu partiju reģistrācijas procedūru, kāda izveidota un veiksmīgi darbojas reliģisko organizāciju reģistrācijā. Proti, līdzīgi kā noteikts Reliģisko organizāciju likuma 8.panta otrajā daļā, pirms partijas reģistrācijas Reģistram būtu jālūdz lūgt Tieslietu ministrijas atzinums par partijas statūtos norādīto darbības mērķu un uzdevumu atbilstību

⁵ Eiropas Komisijas ar likumu nodrošinātas demokrātijas jautājumos Vadlīnijas politisko partiju darbības regulācijai. Pieejams: <http://www.venice.coe.int/docs/2010/CDL-AD%282010%29024-e.pdf>

⁶ Konsultatīvās padomes sēdē pieaicinātie tiesību eksperti pauduši sašutumu par sēdē izskanējušo viedokļu atspoguļojumu presē. Presē nepareizi tika izplatītas ziņas, kas tiesību ekspertu vidū tika panākta vienošanās par tiesībām prokuroram apturēt likumus pārkāpjošu partiju darbību. Reģistra izplatītajā preses relīzē bija norādīts, ka eksperti nonākuši pie secinājuma, ka jāprecizē likuma regulējums, paredzot arī prokuroram tiesības vērsties tiesā pret partiju, kas ar savu darbību apdraud sabiedrisko kārtību un valsts drošību. Agrāk publicēto ziņu atsaukums laikrakstā „Diena” publicēts 2012.gada 13.septembrī.

normatīvajiem aktiem, kā arī par to, vai partijas darbība nevar apdraudēt cilvēka tiesības, demokrātisko valsts iekārtu, sabiedrības drošību, labklājību un tikumību. Tieslietu ministrija, līdzīgi kā jau šobrīd attiecībā uz reliģiskajām organizācijām, atzinuma sniegšanai lūdz viedokli Drošības policijai un citām tiesībaizsardzības iestādēm.⁷ Ja sniegtajā atzinumā tiks norādīti iebildumi par politiskās partijas reģistrāciju, Reģistrs pieņems lēmumu par reģistrācijas atteikumu. Protams, iestrādājot šādu rīcības modeli Politisko partiju likumā, tajā noteiktais partijas reģistrācijas termiņš (septiņas darbdienu) jāpagarina līdz, apmēram, diviem mēnešiem līdzīgi kā noteikts Reliģisko organizāciju likumā. Piedāvātais risinājums pēc Reģistra domām ir darboties spējīgs, ko pierāda reliģisko organizāciju un politisko partiju reģistrācijas statistika no 2009.-2012.gadam (4. un 5.pielikumā), no kuras redzams, ka reģistrācijas dinamika abām subjektu grupām ir lielā mērā līdzīga.

4. Lai nodrošinātu politisko partiju darbības kontroli pēc to reģistrācijas un lai nerastos ne mazākās šaubas vai atšķirīgas interpretācijas, Reģistra priekšlikums ir precizēt Politisko partiju likuma 38.pantu, nosakot, ka tostarp arī prokuroram ir tiesības vērsties tiesā ar prasību par partijas darbības izbeigšanu. Atbalsts šim priekšlikumam tika pausts gan Konsultatīvās padomes sēdē, gan Reģistra sanāksmē ar tiesību ekspertiem.

Pielikumā:

- 1) 2012.gada 7.augusta Reģistra sanāksmes ar ekspertiem protokols;
- 2) 2012.gada 6.septembra Reģistra Konsultatīvās padomes sēdes protokols;
- 3) 2008.gada 5.marta Saeimas Juridiskā biroja atzinums Nr.12/17-1-46-(9108)
- 4) Politisko partiju reģistrā ierakstītās politiskās partijas un politisko partiju apvienības 2009. - 2012. gadā;
- 5) Reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistrā 2009. - 2012.gadā ierakstītās reliģiskās organizācijas un Tieslietu ministrijas atzinumi.

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

Galvenais valsts notārs

R.Balodis

Jūlija Lukjanova
Juridiskās nodaļas juriskonsulte
67031848, julija.lukjanova@ur.gov.lv
18.09.2012.

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra
galvenā valsts notāra vietnieka
juridiskajos jautājumos p.i.
Aivars Paegle

⁷ Reliģisko organizāciju likumā ir noteikta kārtība, kādā tiek izvērtēta reliģiskās organizācijas statūtos norādītās darbības atbilstība normatīvajiem aktiem, kā arī kārtība, kādā reliģiskās organizācijas darbība var būt ierobežota. Ņemot vērā Uzņēmumu reģistra kompetenci un apstākli, ka reģistra iestāde vērtē tikai juridiskos apstākļus, Reliģisko organizāciju likumā tiek paredzēta Tieslietu ministrijas kā institūcijas, kura nodrošina valsts politikas izstrādi, koordināciju un īstenošanu reliģijas lietās un pārzina ar valsts un reliģisko organizāciju attiecībām saistītos jautājumus, kompetence sniegt atzinumu par reliģiskās organizācijas vai tās iestādes statūtos (satversmē, nolikumā) norādīto darbības mērķu un uzdevumu atbilstību normatīvajiem aktiem, kā arī par to, vai reliģiskās organizācijas darbība (mācība) nevar apdraudēt cilvēka tiesības, demokrātisko valsts iekārtu, sabiedrības drošību, labklājību un tikumību. Jurista Vārds. Nr.4 (651) Otrdiena, 2011. gada 25. janvāris

LATVIJAS REPUBLIKAS UZŅĒMUMU REĢISTRS

Pērses ielā 2, Rīgā, LV-1011 Reģ.-Nr.90000270634-Tālr. (371) 6 7031 703, fakss (371) 6 7031 793
e-pasts: info@ur.gov.lv, www.ur.gov.lv

Rīgā

Sanāksme par politisko partiju darbības kontroles normatīvo regulējumu

PROTOKOLS

07.08.2012.

Sanāksmi vada:

Galvenais valsts notārs

Ringolds Balodis

Piedalās:

Eiropas Savienības tiesas tiesnesis, Latvijas Republikas
Valsts prezidenta Konstitucionālās komisijas priekšsēdētājs

Prof. Egils Levits

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu
departamenta senatore

Asoc.prof. Jaurīte Briede

Saeimas deputāte, politikas zinātnes eksperte

Prof. Rasma Kārklīņa

Saeimas deputāta palīgs

Jānis Drigins

Drošības policijas priekšnieks, Valsts drošības
iestāžu padomes loceklis

Jānis Reiniks

Galvenā valsts notāra vietnieks

Sandis Karelis

juridiskajos jautājumos

Funkciju izpildes departamenta vadītājas vietniece,

Nevalstisko organizāciju un masu informācijas līdzekļu
reģistrācijas nodaļas vadītāja

Lilīta Strode

Protokolē:

Juridiskās nodaļas juriskonsulte

Jūlija Lukjanova

Sanāksmi sāk plkst. 11:00.

Ringolds Balodis atklāj sanāksmi un informē klātesošos par izskatāmo jautājumu – par nepieciešamajām izmaiņām Politisko partiju likumā. Tieslietu ministrs ir uzdevis Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistram (turpmāk – Reģistrs) tikt skaidrībā ar minētā likuma problēmām saistībā ar ekstrēmistisku politisku organizāciju veidošanos. Norāda, ka viņa ieskatā jautājums būtu sadalāms divos lielos jautājumu blokos – pirms-reģistrācijas un pēc-reģistrācijas partiju kontrole. Ja pirmais bloks ir Reģistra kompetencē, tad otrs nav, jo iestādes ar likumu noteiktais galvenais pienākums ir reģistrācijas procedūru nodrošināšana un pēcāk – ziņu sniegšana par datiem, kas ir Reģistra rīcībā. Attiecībā uz politisko partiju kontroli pirms-reģistrācijas jeb reģistrācijas laikā var runāt par Reģistra realizēto procedūru uzlabošanu un pilnveidošanu. Norāda, ka pašlaik saskaņā ar spēkā esošo normatīvo

regulējumu Reģistra kompetencē **neietilpst partijas lēmuma pieņemšanas faktisko apstākļu pārbaude**. Taču saistībā ar ekstrēmiski noskaņotu grupējumu darbību plašsaziņas līdzekļos jautājums par faktisko apstākļu vērtēšanu partiju reģistrācijā ir aktualizējies. Šī iemesla dēļ ir pateicīgs, ka uz sēdi ir ieradies Drošības policijas priekšnieks J.Reiniks un Latvijas Republikas Valsts prezidenta Konstitucionālās komisijas priekšsēdētājs E.Levits, kā arī administratīvo tiesību eksperte, senatore J.Briede. Lai no Reģistra puses varētu pilnībā atbildēt uz visiem jautājumiem, sēdē piedalās arī vietnieks S.Karelis, kas atbildīgs par Reģistra Kontroles nodaļu un Juridisko nodaļu, kā arī par partiju reģistrācijas procesu - Nevalstisko organizāciju un masu informācijas līdzekļu reģistrācijas nodaļas vadītāja L.Strode. Ņemot vērā, ka pašlaik Saeimā 1.lasījumā ir pieņemts un uz 2.lasījumu tiek virzīts likumprojekts „Grozījumi Politisko partiju likumā”, laipni piekritusi uz sēdi atnākt arī atbildīgās komisijas locekle, Saeimas deputāte, profesore un cilvēktiesību eksperte R.Kārklīņa ar palīgu. **Informē, ka vēlas konsultēties ar klātesošajiem par tieslietu ministra uzdoto uzdevumu, lai varētu no Uzņēmumu reģistra puses sniegt tieslietu ministram kompetentu, autoritatīvu ekspertu akceptētu viedokli.** Uzskata, ka sanāksmes mērķis ir sniegt priekšlikumus, lai padarītu partijas dibināšanas procesu caurredzamāku, novēršot iespējamību, ka partijas dibināšanas procesā netiek ievērotas likuma prasības. Attiecībā uz otro bloku – partiju pēc-reģistrācijas kontroli uzskata (pasvītrojot ka jautājums nav Reģistra kompetencē un viedokli pauž kā tiesībzinātnieks), ka būtu jāseko Vācijas Federatīvās republikas praksei, kur ar šādām lietām nodarbojas Konstitucionālā tiesa, Latvijas gadījumā tā varētu būt Satversmes tiesa.

Lilita Strode informē, ka Politisko partiju likumā nav noteikts tas, ka partijas valdes loceklim ir jābūt Latvijas pilsonim vai no partijas biedru vidus. Šādus noteikumus vienīgi partija var noteikt statūtos. **Partijas valdes locekļiem, iespējams, jānosaka tādas pašas prasības kā personām, kas vēlas būt partijas biedri.** Notāri reģistrācijas procesā skata iesniegto dokumentu atbilstību no formālās puses, nevis, piemēram, to vai patiešām partijas sapulcē ir ņēmuši dalību 200 dibinātāji – **to vajadzētu fiksēt – apliecināt zvērinātiem notāriem.** Tieši šādi grozījumi virzās uz 2.lasījumu.

Jautrīte Briede norāda, ka likumdevējs acīmredzot aizmirsis Politisko partiju likumā ietvert prasības, kurām jāatbilst partiju valdes locekļiem un tas varētu būt "likuma robs".

Jānis Reiniks norāda, ka Drošības policijas rīcībā ir informācija par to, ka dažu partiju dibināšanā netika ievēroti likuma noteikumi. Piemēram, video tika fiksēta kādas partijas dibināšanas sapulce, kur redzams, ka partiju nav dibinājuši Politisko partiju likumā noteiktie ne mazāk kā 200 dibinātāji. Savukārt **Reģistrs nav tiesīgs pārbaudīt faktiskos apstākļus, bet pārbauda tikai dokumentu atbilstību likuma prasībām.** Iepriekšējā normatīvā regulējuma ietvaros tiesībsargājošās iestādes varēja vērsties tiesā, konstatējot minētos apstākļus, taču šobrīd tas nav iespējams. Politisko partiju likumā noteiktas tikai dažas iestādes, kas var vērsties tiesā ar lūgumu apturēt partiju darbību, ja konstatē likuma pārkāpumus. Drošības policijai šādu tiesību nav. **Taču tādas būtu jānosaka vai nu Drošības policijai, vai Ģenerālprokuratūrai.**

Egils Levits uzskata, ka normatīvajos aktos ir robs un iesaka vairākus tiesiskā regulējuma variantus partijas dibināšanas faktisko apstākļu pārbaudei:

1. Ja pirms partijas reģistrācijas Drošības policijai ir informācija par partijas darbības antikonstitucionālo raksturu, **tā varētu ziņot par konstatētajiem faktiem Reģistram un tam būtu jāaptur reģistrācijas process.** To, vai apturēt reģistrācijas procesu, Reģistra vietā varētu lemt arī Ministru kabinets. Protams to

vajadzētu paredzēt Politisko partiju likumā un atbildība, jeb juridiskās sekas par reģistrācijas procesa apturēšanu gultos uz Drošības policijas pleciem.

2. Ja pēc partijas reģistrācijas Drošības policijai ir informācija par partijas darbības antikonstitucionālo raksturu, Ministru kabinets vai Tieslietu ministrija uz Drošības policijas ziņojuma pamata varētu vērsties tiesā un uzturēt prasību par partijas darbības izbeigšanu. Turklāt partijā nevar darboties personas, kurām ar tiesas nolēmumu aizliegts nodarboties ar politisko darbību.

Vērš uzmanību, ka vieglāk ir uzraudzīt reģistrētu partiju darbību, nekā to partiju darbību, kas darbojas „pagrīdē”. Norāda, ka **partijas darbības antikonstitucionālīti būtu jāizvērtē tiesai**. Iespējams, tā varētu būt Satversmes tiesa, taču tā ir īpaša saruna un tam vajadzīga politiska griba, turklāt tas mainītu pašreizējo Satversmes tiesas kompetenci.

Rasma Kārklīņa uzskata, ka noziedzīgu organizāciju darbību nepieciešams apturēt. Šobrīd Saeimā esošais likumprojekts „Grozījumi Politisko partiju likumā” noteiks, ka zvērināts notārs apstiprinās partijas dibināšanas faktu. Tie ir pareizi grozījumi, kas pastiprinās reģistrācijas procedūras un novērsīs gadījumus, kad notiek manipulācijas ar dokumentiem. Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijā var sniegt arī citus priekšlikumus likuma grozījumiem.

Jānis Reiniks norāda, ka, ja partija pārkāpj likumu, Politisko partiju likumā noteiktās iestādes sūta partijai brīdinājumu, ja partija arī pēc brīdinājuma saņemšanas pārkāpumu nenovērš, noteiktas iestādes var vērsties tiesā. Taču Drošības policijai likumā nav paredzētas šādas tiesības. Vienīgais, tiesā var vērsties prokurors.

Egils Levits uzskata, ka ir jānošķir divi gadījumi. Pirmais, kad partijas darbība ir kriminālpārkāpums un otrs, kad partijas darbība nesasniedz kriminālpārkāpuma pakāpi (intensitāti), bet kura, iespējams, var traucēt Latvijas Republikas politisko dzīvi. **Ir jāparedz regulējums šādas darbības novēršanai.**

Rasma Kārklīņa uzskata, ka, ja partiju faktiski dibina mazāks skaits dibinātāju, nekā partija norāda dibināšanas lēmumā, tas ir dokumentu viltojums un vainīgās personas saucamas pie atbildības.

Sandis Karelis norāda, ka, ja Reģistrā ir saņemts eksperta atzinums par dokumentu viltojumu, Reģistrs ir tiesīgs atcelt lēmumu, ar kuru tika reģistrētas izmaiņas politisko partiju reģistra ierakstos. Turpretī, lēmumu par partijas reģistrāciju atcelt nav iespējams – likums neparedz izbeigt subjekta darbību ar lēmuma atcelšanu, ir jāuzsāk likvidācijas process. Iesaka papildināt Politisko partiju likumu ar regulējumu, kas dotu tiesības prokuroram celt prasību tiesā par partijas darbības izbeigšanu, ja partijas darbība neatbilst likumam.

Egils Levits norāda, ka jābūt procedūrai, lai konstatētu faktiskos apstākļus, piemēram, to, cik dibināšanas sapulcē piedalījās personu. Reģistra valsts notārs pārbauda tikai dokumentus. **Uzskata, ka tiesā būtu jāvēršas prokuroram, nevis Reģistram, jo Reģistrs nav tiesīgs pārbaudīt faktiskos apstākļus.**

Jānis Reiniks norāda, ka **Drošības policija varētu sniegt atzinumu – apstiprināt, vai neapstiprināt noteiktus faktus. Ja konstatēti likuma pārkāpumi, Reģistrs vai prokurors varētu vērsties tiesā.**

Ringolds Balodis nenoraida ideju, ka tiesā varētu vērsties Reģistrs uz Drošības policijas sniegto ziņu pamata, taču pauž šaubas par juridiskās konstrukcijas efektivitāti, drīzāk rosina padomāt, vai likumā nevarētu noteikt līdzīgu procedūru kā pie reliģisko organizāciju

reģistrācijas, t.i. pirms partijas reģistrācijas lūgt kompetento iestāžu atzinumu par partijas darbības tiesiskumu. Ja atzinumā ir iebildumi, Reģistrs pieņem lēmumu par reģistrācijas atteikumu. Iespējams, to nevajadzētu attiecināt uz visām partijām, bet izņēmuma gadījumos. Šie izņēmuma gadījumi, kad tiek lūgts kompetentu iestāžu atzinums varētu būt, ja Reģistram no iesniegtiem dokumentiem rodas aizdomas par partijas antikonstitucionālu raksturu vai pēc piemēram, Drošības policijas iniciatīvas.

Egils Levits pauž atbalstu Ringolda Baloža priekšlikumam un norāda, ka lēmums par reģistrācijas atteikumu ir administratīvs akts un tam ir likumā paredzēts pārsūdzības mehānisms tiesā. Taču iespējams arī cits risinājums – atteikuma saņēmēji vēršas tieši Satversmes tiesā. Atzīmē, ka Satversmes tiesa arī nepārbauda faktiskos apstākļus.

Jānis Reiniks uzskata, ka partijas darbības antikonstitucionālas darbības uzraudzības procedūra ir sarežģīta. **Politisko partiju likumā ir jāparedz tiesības prokuroram vērsties tiesā ar prasību par partijas darbības apturēšanu.**

Nolemts:

1. Izteikt atbalstu likumprojektā „Grozījumi Politisko partiju likumā”, Nr. 47/Lp11, ietvertajam risinājumam, kas paredz, ka partijas dibinātāju sapulces norisi apliecina zvērināts notārs.
2. Atbalsta priekšlikumu grozījumiem Politisko partiju likuma 38.panta pirmajā daļā, papildinot to ar noteikumu, ka partijas darbību atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kompetencei uzrauga un kontrolē tostarp arī prokurors.
3. Atbalstīt priekšlikumu izstrādāt grozījumus Politisko partiju likumā, paredzot, ka par partijas valdes locekli var būt tikai Latvijas Republikas pilsonis, kas vienlaicīgi ir arī partijas biedrs, izstrādājot attiecīgus pārejas noteikumus uz jauno tiesisko regulējumu.
4. Par pēcreģistrācijas kontroli pauž viedokli, ka jautājums ir nopietnāk aplūkojams un diskutējams.

Sanāksmes vadītājs

R.Balodis

Protokoliste

J.Lukjanova

LATVIJAS REPUBLIKAS UZŅĒMUMU REĢISTRS

Pērses ielā 2, Rīgā, LV-1011 Reģ. Nr. 90000270634 Tālr. (371) 6 7031 703, fakss (371) 6 7031 793
e-pasts: info@ur.gov.lv, www.ur.gov.lv

Rīgā

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra Konsultatīvās padomes nozaru sēdes PROTOKOLS Nr.3

06.09.2012.

Sanāksmi vada:

Uzņēmumu reģistra galvenais valsts notārs

Ringolds Balodis

Piedalās:

Uzņēmumu reģistra Konsultatīvās padomes locekļi:

Latvijas Zvērinātu advokātu padome
Latvijas Krimināllietu advokātu biedrība

Santa Glāzniece
Aldis Alliks

Pieaicinātie eksperti:

Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultāte
Tieslietu ministrija
Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS
Drošības policija
Tieslietu ministrija
Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs
Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs
Latvijas Universitātes Juridiskā fakultāte
LR Ģenerālprokuratūra
Oksfordas Universitāte
Latvijas Universitātes Juridiskā fakultāte, Saeimas
Juridiskais birojs
Latvijas Juristu apvienība
Latvijas Universitātes Juridiskā fakultāte, Saeimas
Juridiskais birojs

prof. Jānis Ikstens
Arvīds Dravnieks
Iveta Kažoka
Jānis Reiniks
Aigars Lūsis
Inga Soloveja
Ilze Jurča
asoc. prof. Jautrīte Briede
Ēriks Kalnmeiers
Mārtiņš Paparinskis

Jānis Pleps
Rihards Bunka

Edvīns Danovskis

Uzņēmumu reģistra darbinieki:

Neieradās:

Uzņēmumu reģistra Konsultatīvās padomes locekļi:

Latvijas darba devēju konfederācija
Biznesa augstskola Turība
Banku augstskola
Latvijas Juristu biedrība
Latvijas Tirgotāju asociācija
Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera
Latvijas Datortehnoloģiju asociācija
Latvijas Komerčbanku asociācija
Latvijas Zvērināto notāru padome
Ārvalstu Investoru padome
Latvijas Patentpilnvaroto asociācija
Latvijas Krimināllietu advokātu biedrība
Komerclikuma projekta izstrādes grupas vadītājs
un Komerclikuma komentāru autors Aigars
Strupišs

Eksperti:

Tiesībsargs
Sabiedrība par atklātību – Delna
Latvijas Universitātes Juridiskā fakultāte
Latvijas Universitātes Juridiskā fakultāte
Latvijas Universitātes Juridiskā fakultāte
Latvijas sertificēto maksātspējas administratoru
asociācija
Advokātu birojs „Borenius”, Valsts prezidenta
konstitucionālās komisijas loceklis
Valsts prezidenta nacionālās drošības padomnieks,
Nacionālās drošības padomes sekretārs

Juris Jansons
Kristaps Petermanis
asoc. prof Artūrs Kučs
doc. Anita Rodiņa
doc. Annija Kārklīņa

Agris Taurenis

Lauris Liepa

Jānis Maizītis

Protokolē:

Uzņēmumu reģistra Juridiskās nodaļas juriskonsulte

Jūlija Lukjanova

Sanāksmi sāk plkst. 15.00

Ringolds Balodis atklāj sēdi un informē klātesošos par darba kārtībā esošajiem jautājumiem:

1. Vai ir nepieciešams pastiprināt jau reģistrētu politisko partiju darbības kontroli, it īpaši izvirzot stingrākas prasības partijas valdes locekļiem? (Ja nepieciešams, tad kādā veidā?)
2. Vai Uzņēmumu reģistram ar likumu būtu uzdodams pienākums pārbaudīt faktiskos apstākļus, ja ir saņemts iesniegums par nevalstiskās organizācijas reģistrējamā lēmuma prettiesiskumu?

Informē, ka Konsultatīvās padomes nozaru sēde tika sasaukta pēc Tieslietu ministrijas uzdevuma sniegt priekšlikumus politisko partiju darbības tiesiskā regulējuma uzlabošanai, kā arī nevalstisko organizāciju tiesiskās aizsardzības uzlabošanai reģistrācijas procesā. Norāda,

ka pašlaik Saeimā izskatīšanā ir grozījumi Politisko partiju likumā, kas nosaka zvērinātu notāru iesaistīšanu politisko partiju dibināšanas procesā.

1. §

Ringolds Balodis iepazīstina klātesošos ar pirmo darba kārtības jautājumu un lūdz Jāni Reiniku papildināt izklāstīto jautājumu.

Jānis Reiniks apraksta problēmas būtību: Politiskās partijas dažkārt tiek dibinātas, pārkāpjot likumā noteikto dibināšanas procedūru. Tās iesniedz dokumentus Uzņēmumu reģistram, kurš pārbauda tikai dokumentu atbilstību likuma prasībām un reģistrē partiju. Taču tiesībsargājošo iestāžu rīcībā var būt informācija, ka dibināšanas procedūra netika ievērota. Piemēram, dibinātāju skaits bijis mazāks par likumā noteiktiem 200 dibinātājiem. Ja tiesībsargājošās iestādes informē par to Uzņēmumu reģistru, partija tik un tā tiek reģistrēta, jo Uzņēmumu reģistrs nepārbauda lēmuma pieņemšanas faktiskos apstākļus. Otrs aspekts ir jau reģistrētu politisko partiju darbības kontrole. Dažkārt reģistrētajās partijās darbība nenotiek, biedru pilnsapulces netiek sasauktas vai biedru skaits ir mazāks par 200. Uzņēmumu reģistrs šādos apstākļos neko nevar izdarīt. Lai novērstu minētās situācijas, Drošības policija ir gatava savākt informāciju un iesniegt to kompetentajai iestādei, lai tā brīdinātu partiju un vērstos tiesā par tās darbības izbeigšanu.

Politisko partiju likuma 38.panta pirmā daļa nosauc trīs iestādes - Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju, Valsts ieņēmumu dienestu un partiju reģistra iestādi (Uzņēmumu reģistru), kuras uzrauga un kontrolē partiju darbību un ir tiesīgas vērsties tiesā par to darbības izbeigšanu. Iepriekšējais regulējums noteica tiesības arī tiesībsargājošām iestādēm vērsties tiesā ar prasību par partijas darbības izbeigšanu. Uzskata, ka Politisko partiju likumā ietvertais tiesiskais regulējums būtu attiecīgi precizējams.

Atbalsta Saeimā esošos grozījumus Politisko partiju likumā, kas nosaka zvērinātu notāru iesaistīšanu politisko partiju dibināšanas procesā. Likumā būtu jānosaka, ka zvērināts notārs piedalās dibināšanas procesā, apliecina, ka konkrētais cilvēks ir piedalījies sapulcē un dibināšanas sapulcē esošo dibinātāju skaitu.

Ringolds Balodis rosina padomāt, vai likumā nevarētu noteikt līdzīgu procedūru kā pie reliģisko organizāciju reģistrācijas, t.i. pirms partijas reģistrācijas lūgt kompetento iestāžu atzinumu par partijas darbības tiesiskumu. Ja atzinumā ir iebildumi, Reģistrs pieņem lēmumu par reģistrācijas atteikumu.

Arvīds Dravnieks atbalsta zvērinātu notāru iesaistīšanu politisko partiju dibināšanas procesā. Norāda, ka zvērinātu notārs var apliecināt dibinātāju tiesībspēju, rīcībspēju un gribas īstumu. Norāda, ka pašas partijas ir ieinteresētas, lai sabiedrībai nebūtu šaubu par iespējamām pretlikumīgām darbībām to dibināšanā, lai saglabātu sabiedrības uzticību.

Politisko partiju likums noteic, ka partijā jābūt vismaz 200 biedru kopš tās reģistrācijas brīža. Biedru skaitu vajadzētu pārbaudīt kompetentajai iestādei. Likumā nepieciešams paredzēt, ka partijas iesniedz apliecinājumu Uzņēmumu reģistram par to biedru skaita atbilstību likumā noteiktajam. Ja tiesībsargājošās iestādes uzskata, ka biedru skaits ir mazāks, tad ierosināms kriminālprocess par dokumentu viltošanu.

Jānis Ikstens norāda, ka Kirgizstānā pirms partijas dibināšanas dibinātājiem ir jāpiesakās Tieslietu ministrijā. Tā nozīmē atbildīgo, kas piedalās partijas dibināšanā. Norāda, ka zvērināts notārs nevar apliecināt, ka partijas dibināšanas brīdī bija 200 dibinātāji - zvērināts notārs var apliecināt tikai parakstus.

Aicina būt uzmanīgiem ar stingrāka regulējuma noteikšanu attiecībā uz politisko partiju darbību. Eiropas Padome ir pieņēmusi vadlīnijas par politisko partiju darbību, kur noteikts, ka apvienošanās politiskās partijās, biedrībās un sabiedriskajās organizācijās ir viena no

fundamentālajām cilvēktiesībām. Noteiktās tiesības kompetentajām iestādēm celt prasību tiesā par politiskās partijas darbības izbeigšanu, ja tā neiesniedz attiecīgos dokumentus, ierobežo biedrošanās tiesības. Tāpat par ierobežojumu uzskatāma kritēriju noteikšana partiju valdes locekļiem. Uzsver, ka, piemēram, attiecībā uz komersantu vai biedrību valdes locekļiem nav noteikts pilsonības ierobežojums. Politiskā partija arī ir tām līdzīgs tiesību subjekts, tikai ar atšķirīgu darbības jomu – tā darbojas politikā.

Aigars Lūša ieskatā papildus prasību noteikšana politiskajām partijām un to valdes locekļiem neierobežos biedrošanās tiesības. Politiskās partijas ir organizācijas, kas tendētas uz varas iegūšanu valstī un ir loģiski, ka uz tām attiecināmas papildus prasības. Ir nepieciešams nodrošināt to apgalvoto faktu patiesumu, piemēram, 200 dibinātāju piedalīšanos dibināšanas sapulcē. Jāņem arī vērā, ka jebkuram politisko partiju reģistra ierakstam ir publiskā ticamība - tas nozīmē, ka tiem jābūt patiesiem.

Uzskata, ka partiju valdes locekļiem ir jāatbilst vismaz tādiem pašiem kritērijiem, kādiem jāatbilst to biedriem. Ja partiju vada persona, kura nevar būt tās biedrs vai tikt ievēlēta Saeimā, tas rada iespējamu valsts drošības apdraudējumu.

Uzņēmumu reģistrs neveic faktisko apstākļu pārbaudi un nav arī apsverama doma lauzt šo pastāvošo sistēmu un uzlikt par pienākumu tos pārbaudīt. Taču faktiskos apstākļus var pārbaudīt cita persona. Būtu pilnveidojama Uzņēmumu reģistra rīcība gadījumā, ja informācija par faktiskajiem apstākļiem ir citas iestādes rīcībā.

Iveta Kažoka izdala trīs apskatāmo jautājumu blokus: politisko partiju dibināšanas aspekti, prasību noteikšana jau dibinātām partijām un jautājums par iestādēm, kuras ir tiesības sniegt prasību par partiju darbības izbeigšanu.

Pievienojas Jāņa Ikstena viedoklim, ka uz partiju darbības kontroli jāskatās arī no cilvēktiesību viedokļa. Norāda, ka minimālais partiju biedru skaits Eiropas Savienībā noteikts tikai trīs valstīs – Latvijā, Lietuvā un Igaunijā. Tādēļ nevajadzētu pievērst saasinātu uzmanību tam, vai partiju dibinājuši vismaz 200 dibinātāju. Citās valstīs attiecībā uz partiju dibināšanu ir noteikti tādi paši kritēriji kā uz jebkuras nevalstiskās organizācijas dibināšanu - tādējādi Latvijā jau šobrīd prasības ir augstas.

Piekrīt paustajai atziņai, ka partija, kura apdraud sabiedrisko kārtību un valsts drošību, būtu likvidējama. Taču, likvidācija dēļ tā, ka partija, piemēram, vēlas organizēt referendumu, neiztur kritiku. Politisko partiju likumu būtu jāgroza, precīzi nosakot, kura iestāde būtu tiesīga vērsties tiesā ar prasību par partijas darbības izbeigšanu.

Rihards Bunka uzskata, ka būtu piešķiramas tiesības Drošības policijai vērsties tiesā par partijas darbības izbeigšanu. Norāda, ka kontrolējot partiju darbību, būtu piemērojams Operatīvās darbības likums. Operatīvās darbības likuma 24. un 27.pants noteic, ka ar operatīvās darbības pasākumu rezultātā iegūto informāciju par valsts drošības apdraudējumu jāiepazīstina valsts varas un pārvaldes institūciju vadītāji. Šajā gadījumā ar informāciju būtu iepazīstināms galvenais valsts notārs. Administratīvā procesa likums ļauj izmantot no tiesībsardzības iestādēm iegūtās ziņas, piemēram, tās jau šobrīd tiek izmantotas, lemjot par atļaujas izsniegšanu sapulču un gājienu organizēšanai. Uzskata, ka pie reģistrācijas faktiskie apstākļi nebūtu pārbaudāmi, taču, ja pieņemtais lēmums tiek apstrīdēts vai Uzņēmumu reģistram ir pieejamas ziņas, kas rada šaubas par faktiskajiem apstākļiem, tad Uzņēmumu reģistram ir jāvēršas pie kompetentās iestādes (operatīvās darbības subjekta), kura kompetencē ir faktisko apstākļu pārbaude. Iespējams, Uzņēmumu reģistram pašam ir jāpiešķir operatīvās darbības funkcijas, kas samazinātu veicamās birokrātiskās procedūras. Norāda, ka būtu jāveic grozījumi likumā "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru", nosakot, ka Uzņēmumu reģistrs pārbauda faktiskos apstākļus, ja ir saņemts iesniegums par valsts notāra lēmuma apstrīdēšanu.

Ilze Jurča norāda, ka KNAB darbība politisko partiju uzraudzībā saistās tikai ar partiju finansēšanas jomu. Vērš uzmanību, ka likumā ir noteikti kritēriji, kā var uzsākt operatīvo darbību un kad tā veicama. Nepiekrīt Riharda Bunkas viedoklim, ka jāpiesaista operatīvās darbības struktūras, lai veiktu faktisko apstākļu pārbaudi. Taču jau šobrīd spēkā esošo normatīvo aktu bāze paredz iespēju administratīvajā procesā Uzņēmumu reģistrā piesaistīt tiesībsargājošās iestādes un izmantot to sniegto informāciju. Politisko partiju likumā jau tagad ir noteikta prasība pārliecināties, vai partijas statūtos noteiktie mērķi nav pretrunā likumam. Pārbaudot to, Uzņēmumu reģistrs ir tiesīgs vērsties pie kompetentām iestādēm, lūdzot to pārbaudīt. Sniegtais atzinums nav uzskatāms par vienkāršu viedokli - uz tā pamata var atteikt reģistrāciju.

Jārespektē ir ne tikai biedrošanās tiesības, bet arī sabiedrības intereses kopumā. Sabiedrības interesēs nav ievēlēt nelegitīmus partiju darboņus. Tādēļ ir nepieciešams izsvērt, vai sabiedrības intereses prevalē pār biedrošanās tiesībām. Ja politiskās partijas darbība ir klaji pretrunā sabiedrības interesēm, tad partija ir likvidējama. Norāda, ka Politisko partiju likumā ir noteikta diezgan šaura kompetence iestādēm, kuras ir tiesīgas vērsties tiesā ar prasību par partijas darbības izbeigšanu. Turklāt nav nepārprotami noteikta iestāde, kas var vērsties tiesā, ja partija darbojas pretēji sabiedrības interesēm. Tādējādi ir jāveic attiecīgi grozījumi Politisko partiju likumā.

Sandis Karelis vērš uzmanību uz Uzņēmumu reģistra darbības tiesiskā regulējuma specifiku. Administratīvajā procesa likums sniedz iespēju lūgt kompetento iestāžu atzinumu, taču speciālais likums - likums "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru", noteic, ka Uzņēmumu reģistrs nepārbauda faktiskos apstākļus. Šā regulējuma mērķis ir ierobežot Uzņēmumu reģistra tiesības, prasot informāciju par faktiskajiem apstākļiem, citādi tā būtu valsts pārvaldes iestādes patvaļa. Vienīgais likumā noteiktais izņēmums, kad Uzņēmumu reģistrs ņem vērā faktiskos apstākļus ir, ja Uzņēmumu reģistram tiek iesniegti nepārprotami pierādījumi (eksperta atzinums), kas apliecina paraksta viltošanas faktu. Nav iespējams tas, ka uz jebkuras personas sniegto ziņu pamata varētu atcelt pieņemto lēmumu.

Arvīds Dravnieks atzīmē, ka arī ne uz jebkuras tiesībsargājošo iestāžu sniegtās informācijas pamata būtu iespējams atcelt lēmumu. Latvijas tiesību sistēmā ir nostiprināta nevainīguma prezumpcija - ikviens uzskatāms par nevainīgu, iekams viņa vaina nav atzīta saskaņā ar likumu.

Ēriks Kalnmeiers norāda, ka valsts nevar īstenot totālu kontroli pār visu, tādējādi nonākot pie totalitārisma režīma. Ja no iesniegtajiem dokumentiem izriet, ka partiju dibinājuši 200 cilvēki, bet faktiski šis skaits ir mazāks, tas ir pamats kriminālprocesa ierosināšanai par dokumentu viltošanu, pamatojoties uz Krimināllikuma 275.pantu. Tas pats attiecas arī uz komercreģistru. Taču likumā vajadzētu paredzēt iespēju šaubu gadījumā līdz partijas reģistrācijai vērsties pie kompetentajām iestādēm atzinuma pieprasīšanai. Pie tam vismaz vienu reizi gadā politiskajām partijām ir jāapliecina biedru skaits.

Norāda, ka lūdza veikt Eiropas Savienības dalībvalstu aptauju par politisko partiju uzraudzību. Rezultāti liecina, ka Slovākijā ir paredzētas tiesības ģenerālprokuroram vērsties ar protestu tiesā par partijas darbības izbeigšanu, Grieķijā kontroli veic parlamenta komisija, bet - Vācijā konstitucionālā tiesa.

Norāda, ka jau pašlaik pastāv mehānisms, lai vērstos tiesā par partijas darbības izbeigšanu, ja tā apdraud sabiedrisko kārtību un valsts drošību. Politisko partiju likuma 38.panta pirmā daļa paredz, ka partijas darbību atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kompetencei uzrauga un kontrolē Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs, Valsts ieņēmumu dienests, partiju reģistra iestāde, kā arī citas likumā noteiktās iestādes. No minētās normas redzams, ka iestāžu saraksts, kuras ir tiesīgas vērsties tiesā nav izsmeļošs - likums skaidri pasaka, ka arī citas nenosauktās iestādes ir tiesīgas vērsties tiesā. Tādējādi Prokuratūra, saņemot informāciju no,

piemēram, Drošības policijas, pamatojoties uz Prokuratūras likuma 20.pantu, ir tiesīga iesniegt prokurora iesniegumu partijai un, ja tajā noteiktās prasības netiek izpildītas, pamatojoties uz Prokuratūras likuma 21.pantu, vērsties tiesā par partijas darbības izbeigšanu. Nenoliedz, ka, lai nerastos ne mazākās šaubas vai atšķirīgas interpretācijas, Politisko partiju likuma 38.pants būtu precizējams, nosakot, ka tostarp arī prokuroram ir tiesības vērsties tiesā ar prasību par partijas darbības izbeigšanu. Pauž bažas, ka precizējot likumu, var rasties jautājums par prokuratūras statusu un piederību tiesu varai, kas izpaudīsies pakļautībā Tieslietu ministrijai.

Mārtiņš Papparinskis norāda, ka jau tagad Eiropas Savienības pilsoņiem ir tiesības kandidēt pašvaldību vēlēšanās. Šis fakts būtu samērojams ar tiesībām nepilsoņiem iekļūt partiju valdēs. Vērš uzmanību, ka jau šobrīd Politisko partiju likums nosaka pienākumu analizēt partijas darbības mērķus.

Iveta Kažoka izsaka skepsi par partiju darbības kontroles trūkumu kā reālu problēmu. Uzskata, ka, ja arī tiesībsargājošām iestādēm ir jākontrolē partijas darbība, tad tikai pēc partijas reģistrēšanas, jo partijas dibināšanas prasības jau tā ir pārāk augstas. Apšaubā arī, vai partiju biedru skaits ir problēma, jo ir partijas, kas neseko savam biedru skaitam un tas netraucē partijas darbībai.

2. §

Ringolds Balodis aicina Rihardu Bunku informēt par otro darba kārtības jautājumu. Norāda, ka jautājums jau daļēji aplūkots un viedokļi izteikti, izskatot iepriekšējo darba kārtības jautājumu.

Rihards Bunka atzīmē, ka pašlaik apdraudētas ir visas biedrības - vara tajās jebkurā brīdī var tikt pretlikumīgi sagrābta. Tādēļ Uzņēmumu reģistram, šaubu gadījumā jābūt spējīgam pārbaudīt faktiskos apstākļus. Presentē sagatavoto materiālu par operatīvās informācijas izmantošanas iespējām valsts pārvaldē. Norāda, ka operatīvās darbības pašas par sevi, kā valsts funkcija nav cieši piesaistītas pie krimināltiesībām. Operatīvā darbība ir piesaistīta pie likumā definētā apdraudējumu loka un šie apdraudējumi ir novēršami ar Operatīvās darbības likumā paredzētiem līdzekļiem, neatkarīgi no apdraudējuma piederības pie krimināltiesību, administratīvo tiesību vai civiltiesību loka. Respektīvi, ja civiltiesiska situācija rada likumā atrunāto apdraudējumu un apdraudējuma novēršana ar parastiem tiesiskiem līdzekļiem ir neiespējama vai būtiski apgrūtināta, tad tiek veikta operatīvā darbība. Uzņēmumu reģistrs var vērsties pie operatīvās darbības subjektiem, kuru kompetencē ir veikt faktisko apstākļu pārbaudes (sēdes dalībnieki nepauž atbalstu prezentētajam viedoklim).

Aigars Lūsis norāda, ka vērtējot iespējamus ierobežojumus, jāņem vērā, ka no partiju kvalitātes atkarīga arī parlamenta kvalitāte. Kvalitātes kritērijus būtu jānosaka pie partiju dibināšanas.

Ringolds Balodis informē, ka 2012.gada 10.septembrī notiks Konsultatīvās padomes nozaru sēde par leikšlietu ministrijas priekšlikumiem fiktīvo uzņēmumu reģistrācijas novēršanai. Sanāksmi pasludina par slēgtu.

Sanāksmi slēdz plkst. 17.00.

Sanāksmes vadītājs

R.Balodis

Protokoliste

J.Lukjanova

Apliecinājuma uzraksts

KOPIJA PAREIZA
Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra
galvenais valsts notārs
Ringolds Balodis
Rīgā, 2012.gada 10.septembrī

LATVIJAS REPUBLIKAS SAEIMA

JURIDISKAIS BIROJS

Ēkaba ielā 11, Rīga, LV 1811

e-pasts: saeima@saeima.lv

Tālrunis: 708 7392 · Fakss: 708 7100

2008.gada 5.martā
Nr. 12/17-1-46-(9108)

Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijai

ATZINUMS

likumprojektam "Grozījumi Biedrību un nodibinājumu likumā"

Juridiskais birojs izskatīja likumprojektu "Grozījumi Biedrību un nodibinājumu likumā" (likumprojektu reģ. Nr. 367/Lp9) un pirms 2.lasījuma sniedz šādu atzinumu:

1. Ņemot vērā, ka likumprojekta 1.pants paredz likuma 6.panta pirmās un septītās daļas nosacījumus attiecībā uz biedrības vai nodibinājuma nosaukumu attiecināt arī uz biedrības vai nodibinājumu simboliku, iesakām izvērtēt, vai nav nepieciešams veikt grozījumus arī 6.panta trešajā daļā.

Ja 6.panta trešās daļas noteiktie ierobežojumi tiktu attiecināti arī uz biedrības vai nodibinājuma simbolikas izvēli, būtu apsverama nepieciešamība grozīt likuma "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 18.¹ pantu, kas nosaka Uzņēmumu reģistra pienākumus, vedot biedrību un nodibinājumu reģistru.

2. Izslēgt vai precizēt likumprojekta 3.pantu;

Iesakām izvērtēt likumprojekta 3.panta pamatotību un nepieciešamību.

Minētais likumprojekta 3.pants paredz papildināt likuma 17.panta piekto daļu ar 4.punktu, kas nosaka papildus jaunu gadījumu, kad reģistra iestādes amatpersona pieņem lēmumu par ieraksta izdarīšanas atteikšanu (atteikumu reģistrēt biedrību vai nodibinājumu).

Mūsaprāt, būtu nepieciešams izvērtēt, vai šis nosacījums atbilst Satversmes 102. pantam un Eiropas cilvēktiesību konvencijas (turpmāk tekstā – Konvencija) 11.panta pirmajai daļai, kas nosaka personu tiesības apvienoties.

SAEIMAS KANCELEJA

- 7 -03- 2008

Minētās tiesības var ierobežot vienīgi Satversmes 116.pantā un Konvencijas 11.panta otrajā daļā minētajos gadījumos. Tomēr, lai šāds ierobežojums būtu tiesisks, tam ir jāsaturs leģitīms mērķis, kā arī jābūt samērīgam (piemērotam, nepieciešamam demokrātiskā sabiedrībā un atbilstošam). Iztrūkstot kādam no šiem elementiem, attiecīgā norma būtu uzskatāma par prettiesisku.

Neapšaubāmi, atteikums reģistrēt biedrību vai nodibinājumu būtu vērtējams kā šo tiesību ierobežojums.

No attiecīgās normas izriet, ka tās leģitīmais mērķis ir valsts vai sabiedriskā drošība, kas varētu tikt apdraudēta, ja attiecīgā biedrība vai nodibinājums veiktu savu darbību.

Juridiskajam birojam ir šaubas, vai attiecīgā norma tās pašreizējā redakcijā atbilst samērīguma principam:

Mūsaprāt, pastāv šaubas par šīs normas piemērotību. Proti, biedrības vai nodibinājuma neregistrēšana pati par sevi nerada valsts vai sabiedrībai apdraudējumu. Minēto apdraudējumu var radīt tikai attiecīga biedrības vai nodibinājuma prettiesiska darbība. Tomēr šādas darbības prettiesiskuma prezumēšana, nepastāvot objektīviem, likumā pietiekoši precīzi definētiem un noteiktiem kritērijiem, ir nepamatota.

Ņemot vērā, ka likuma 17.pana 5.panta 1.punkts jau tagad liedz reģistrēt biedrību vai nodibinājumu, kuru statūtos noteiktais mērķis ir pretrunā ar Satversmi, likumiem un Latviju saistošiem starptautiskiem līgumiem, tad, domājams, normas mērķis ir nepieļaut tādu biedrību un nodibinājumu reģistrāciju, kuru patiesie mērķi būtu slēpti.

Eiropas cilvēktiesību tiesa lietā Nr. 57/1997/841/1047 *Sidiropoulos and Others v. Greece* norādīja, ka šaubas, vai attiecīgās apvienības darbība atšķirsies no tās statūtos minētajiem mērķiem, nevar apstiprināties, jo apvienībai, kas nekad nav eksistējusi, nav arī bijis iespējams veikt jebkādas darbības. Ja pēc šādas apvienības reģistrācijas šīs šaubas kļūtu reālas, Grieķijas likumi ļauj šādu apvienību likvidēt (sk. likumprojekta 5.un 6.pantu). Līdz ar to Eiropas cilvēktiesību tiesa atzina apvienības reģistrācijas atteikumu par nesamērīgu un neatbilstošu noteiktā mērķa sasniegšanai (sk. sprieduma 46. un 47.punktu).

Līdz ar to valsts un sabiedrības drošību var nodrošināt pamatā ar mazāk ierobežojošiem līdzekļiem – reģistrēt attiecīgo biedrību vai nodibinājumu un pēc tam to likvidēt, ja tās darbība pēc izveidošanas ir vērsta uz šīs drošības apdraudējumu.

Tāpat pastāv iespēja, ka personas, kuru darbība iespējams ir vērsta pret valsts vai sabiedrisko drošību, savas aktivitātes var realizēt neatkarīgi no biedrības vai nodibinājuma dibināšanas vai nedibināšanas, vai arī personas tiek uzņemti par biedriem, jau pastāvošā organizācijā.

Līdz ar to attiecīgās organizācijas reģistrācija, izpildot likumā noteiktās prasības, palīdz kontrolēt šādu organizāciju publisko darbību, lai nepieļautu sabiedriskās drošības, kārtības un personu tiesību un interešu

apdraudējumu (sk. Administratīvās apgabaltiesas spriedums lietā Nr.130233/2 143/AA 558-05/4; 11.2.punkts).

Jāņem vērā, ka personas savas tiesības piedalīties gājienos, piketos, sapulcēs var realizēt neatkarīgi no to darbības organizācijā.

Līdz ar to pastāv pamatotas šaubas, vai personas reģistrējot apvienību, varētu būtiski vairāk apdraudēt valsts vai sabiedrības drošību, nekā savas darbības realizējot bez reģistrācijas. Tādējādi labums sabiedrībai, ko sniegtu šī norma ir vairāk hipotētisks, kā arī nav samērojams ar indivīda tiesībām un likumiskajām interesēm nodarīto zaudējumu.

Minētā norma piedāvātajā redakcijā, būtu pretrunā arī tiesiskās noteiktības (tiesiskās paredzamības) principam. Proti, personas, kuras vēlētos reģistrēt biedrību vai nodibinājumu un kurām jau vienreiz uz šāda pamata būtu atteikta reģistrācija, nevarētu paredzēt, vai turpmāk viņu dibinātas biedrības vai nodibinājumi tiks reģistrēti, un ja, jā, tad kad (cik reizes būs reģistrācijas atteikumi).

Ņemot iepriekšminēto, mūsaprāt, vienīgais pamats jaunas biedrības vai nodibinājuma reģistrācijas atteikšanai varētu būt vien objektīvi un neapstrīdami kritēriji – tādi, kā pret sabiedrības vai valsts drošību vērstu mērķu ietveršana jau attiecīgās organizācijas statūtos, vai arī apstākļi, ka biedrību vai nodibinājumu dibina persona, kurai likumā noteiktā kārtībā ar tiesas spriedumu uz laiku šīs tiesības būtu liegtas.

Tāpat vēršam komisijas uzmanību uz apstākli, ka minētajai normai ir arī citi trūkumi.

Ņemot vērā, ka var tikt aizskartas būtiskas indivīdu tiesības, likumprojekta pantā minētais termins "kompetentas valsts iestādes" ir pārāk plašs.

Atbalstot šādu priekšlikumu, tiktu grozīts Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra pilnvaru apjoms, kurš līdztekus likumā noteikto formālo kritēriju pārbaudei, veiktu tad arī faktisko apstākļu (šajā gadījumā valsts vai sabiedrības drošības interešu apdraudējuma) konstatēšanu. Šādā gadījumā būtu veicamas izmaiņas likumā "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru".

Juridiskā biroja vadītājs

G.Kusiņš

**Politisko partiju reģistrā ierakstītās politiskās partijas un politisko partiju apvienības
 2009. - 2012. gadā**

Reģ. gads/N.p.k.	Nosaukums	Veids
2009		
1.	Tev, Jūrmalai	Partija
2.	Osipova partija	Partija
3.	„Vienota Rēzekne”	Partija
4.	APVIENĪBA IEDZĪVOTĀJI	Partija
5.	Partija „Jaunlatvija”	Partija
6.	„DAUGAVPILS ATDZIMŠANA”	Partija
2010		
1.	Nacionālās VIENOTĪBAS apvienība	Partiju apvienība
2.	Partiju apvienība „Par Labu Latviju”	Partiju apvienība
3.	Ražots Latvijā	Partiju apvienība
4.	Nacionālā apvienība „Visu Latvijai!”-”Tēvzemei un Brīvībai/LNNK”	Partiju apvienība
5.	Partija „Par Dzimto Valodu!” (13.janvāra kustība)	Partija
6.	„Par prezidentālu republiku”	Partija
7.	„Ražotāja Latvija”	Partija
8.	„Pēdējā partija”	Partija
9.	Sociāldemokrātiskā partija „SASKAŅA”	Partija
2011		
1.	VIDZEMES PARTIJA	Partija
2.	Partija „Brīvība. Brīvs no bailēm, naida un dusmām”	Partija
3.	Reformu partija (Zatlera reformu partija)	Partija
4.	Partija „VIENOTĪBA”	Partija
2012		
1.	LATGALES PARTIJA	Partija
2.	Politiskā organizācija „Attīstības partija”	Partija
3.	„Daugavpils novada partija”	Partija
4.	Partija „Gods kalpot Rīgai”	Partija
5.	„Kuldīgas novadam”	Partija
6.	„MŪSU PARTIJA „	Partija
7.	„Valmierai un Vidzemei”	Partija
8.	„Vienoti Latvijai”	Partija

Reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistrā 2009-2012.gadā ierakstītās reliģiskās organizācijas

Gads/N.p.k.	Reliģiskā organizācija	Konfesionālā piederība	Tieslietu ministrijas atzinums
2009.			
1	"ĀDAŽU EVANĢĒLISKĀ JĒZUS KRISTUS DRAUDZE"	Evanģēlisko Kristiešu	04.06.2009. TM atzinums Nr. 1-29/2258,
2	DRAUDZE "KRISTUS SIRDS"	Evanģēlisko Kristiešu	18.02.2009. TM atzinums Nr. 1 – 14.9/758
3	KRISTIEŠU DRAUDZE "DIEVA MĀJAS"	Evanģēlisko Kristiešu	20.07.2009. TM atzinums Nr. 1-29/2892,
4	MUSULMAŅU DRAUDZE "RAJAN"	Musulmaņu	05.06.2009. TM atzinums Nr. 1-29/2277,
5	OM TAT SAT	Hinduisti	09.06.2009. TM atzinums Nr. 1 – 29/2352,
6	"RĪGAS EVANĢĒLISKĀ DRAUDZE"	Luterāņu	26.11.2009. TM atzinums 1-29/4877,
7	ĶEKAVAS VASARSVĒTKU DRAUDZE „ DZĪVĪBAS CEĻŠ"	Vasarsvētku	10.06.2009. TM atzinums Nr. 1-29/2370
8	EVANĢĒLISKO KRISTIEŠU BAZNĪCAS "JAUNĀ PAAUDZE" DAUGAVPILS DRAUDZE	Evanģēlisko kristiešu (Jaunā Paaudze)	29.09.2009. TM atzinums Nr. 1-29/3939
9	EVANĢĒLISKO KRISTIEŠU BAZNĪCAS "JAUNĀ PAAUDZE" LIEPĀJAS DRAUDZE	Evanģēlisko kristiešu (Jaunā Paaudze)	Tieslietu ministrijas 04.09.2009. atzinums Nr. 1-29/3560
10	EVANĢĒLISKO KRISTIEŠU BAZNĪCAS "JAUNĀ PAAUDZE" OGRES DRAUDZE	Evanģēlisko kristiešu (Jaunā Paaudze)	16.10.2009. TM atzinums Nr. 1-29/4226
2010.			
1	EVANĢĒLISKO KRISTIEŠU DRAUDZE "TICĪBAS VĀRDS"	Evanģēlisko Kristiešu	07.05.2010. TM atzinums Nr. 1-29/2327
2	JEHOVAS LIECINIEKU RĒZEKNES DRAUDZE	Jehovas Liecinieku	16.09.2010. TM atzinums Nr. 1-29/4390
3	KRUSTCEĻŠ	Kristīgais unitārisms	02.11.2009. TM atzinums Nr. 1-29/4484
4	Rīgas mesiāniskā draudze	Evanģēlisko	29.09.2010. TM atzinums

	"ŠOFAR"	Mesijas Sekotāju	Nr. 1-29/4614
5	Draudze „Tēva mājas „	Evaņģēlisko Kristiešu	07.12.2010. TM atzinums Nr. 1-29/5656
6	Priekules Vissvētās Dievmātes "Negaidītais prieks" pareizticīgo draudze	Pareizticīgo	26.02.2010. TM atzinums Nr. 1-14.9/1103
7	BALOŽU VISSVĒTĀS DIEVMĀTES "BOGOĻUBSKAS" IKONAS PAREIZTICĪGO DRAUDZE	Pareizticīgo	14.07.2010. TM atzinums Nr. 1-20/3518
8	Dzintaru Vissvētās Dievmātes Kazaņas ikonas pareizticīgo draudze	Pareizticīgo	19.10.2010. TM atzinums Nr. 1-29/4968
9	EVANĢĒLISKO KRISTIEŠU BAZNĪCAS "JAUNĀ PAAUDZE" VENTSPILS DRAUDZE	Evaņģēlisko kristiešu (Jaunā Paaudze)	05.01.2010. TM atzinums 1-29/18
10	"JŪRMALAS SVĒTĀS TRĪSVIENĪBAS POMORAS VECTICĪBNIKU DRAUDZE"	Vecticībnieku	23.07.2009. TM atzinums Nr. 1-29/2928
2011.			
1	Musulmaņu draudze „Al Madina”	Musulmaņu	04.07.2011. TM atzinums Nr. 1-29/2907,
2.	Draudze „BEIT SHALOM”	Evaņģēlisko Mesijas Sekotāju	07.07.2011. TM atzinums Nr. 1-29/2966,
3	Musulmaņu draudze "Halal"	Musulmaņu	06.12.2010. TM atzinums Nr. 1-29/5624
4	Musulmaņu draudze "Makka"	Musulmaņu	13.11.2010. TM atzinums Nr. 1-29/5387
5	RIGA DRIKUNG NGADEN CHOLING	Budistu	30.05.2011. TM atzinums Nr. 1-29/2383
7	Rīgas vasarsvētku ticības kristiešu draudze „Šķirsts-2”	Vasarsvētku	30.09.2011. TM atzinums Nr. 1-29/4060
8	Ķemeru baptistu draudze	Baptistu	22.12.2010. TM atzinums Nr. 1-29/5937
9	OLAINES BAPTISTU DRAUDZE	Baptistu	04.01.2011. TM atzinums Nr. 1-29/43
10	Starptautiskās Krišnas apziņas biedrības Latvijas savienība	Vaišnavu	02.03.2011. TM atzinums Nr. 1-29/941
11	JEHOVAS LIECINIEKU DRAUDŽU SAVIENĪBA	Jehovas Liecinieku	25.10.2011. TM atzinums Nr. 1-29/4424
2012.			
1.	EVANĢĒLISKO KRISTIEŠU DRAUDZE „ AGAPE”	Evaņģēlisko Kristiešu	11.07.2012. TM atzinumu Nr.1-29/2613
2	"Apustuļiem līdzīgās Svētās lielkņazienes OLGAS	Pareizticīgo	

	Latvijas Pareizticīgā (autonomā) draudze"		
3	EVANĢĒLISKO KRISTIEŠU DRAUDZE „JAUNĀ DERĪBA”	Evaņģēlisko Kristiešu	14.08.2012.TM atzinums Nr.1-29/3016
4	Draudze „Jēzus Kristus „	Vasarsvētku	24.10.2011. TM atzinums Nr.1-29/4373
5	Mūžamjaunavas Marijas PATVĒRUMA Latvijas Pareizticīgā (autonomā) draudze	Pareizticīgo	03.05.2012. TM vēstule Nr. 1-14.9/1714
6	Rīgas apvienotā Vasarsvētku draudze Baloži	Vasarsvētku	TM atzinums Nr. 1-29/1922
7	"Svētā Apustuļiem līdzīgā lielkņaza Vladimira Latvijas Pareizticīgā (autonomā) draudze"	Pareizticīgo	Administratīvās apgabaltiesas 2011. gada 7. novembra sprieduma norakstu administratīvajā lietā Nr. A 42671507
8	Svētītāja Joanna jaunmocekļa Rīgas Arhibīskapa Latvijas Pareizticīgā (autonomā) draudze	Pareizticīgo	29.03.2012. Administratīvās apgabaltiesas spriedums lietā Nr. A 425669307
9	Visu Sērojošo Prieka Latvijas Pareizticīgā (autonomā) draudze	Pareizticīgo	20.02.2012.Administratīvās apgabaltiesas spriedums lietā Nr. A 42673207
10	"Visu Svēto Latvijas Pareizticīgā (autonomā) draudze"	Pareizticīgo	Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2011. gada 7. oktobra spriedumu lietā Nr. A 42671007 SKA – 759/2011 un Administratīvās apgabaltiesas 2011. gada 9. maija spriedumu lietā Nr. A 42671007
11	Ziedkalnes baptistu draudze	Baptistu	TM atzinums Nr. 1-29/
12	EVANĢĒLISKO KRISTIEŠU BAZNĪCAS "JAUNĀ PAAUDZE" TALSU DRAUDZE „DZĪVĀ ŪDENS STRAUMES”	Baptistu	31.05.2012.TM atzinums Nr.1-29/2077

Reliģiskās organizācijas, kuru reģistrācija 2009-2012.gadā, pamatojoties uz Tieslietu ministrijas atzinumu, ir atteikta

2009			
1	PIRMĀ SAENTOLOGU RĪGAS DRAUDZE	Saentoloģijas reliģija	26.03.2009.TM atzinums Nr. 1-8.1/25-ip – nevar būt reģistrēta kā reliģiskā organizācija
2011			
1	Daugavpils Svēto mocekļu Borisa un Gļeba Latvijas pareizticīgo (autonomā) draudze	Pareizticīgā	30.05.2011. TM atzinums Nr. 1-14.9/2382 nevar būt reģistrēta kā reliģiskā organizācija
2	Dievmātes Pasludināšanas Latvijas Pareizticīgā (autonomā) draudze	Pareizticīgā	16.02.2011. TM atzinums Nr. 1-1-29/729 - nevar būt reģistrēta kā reliģiskā organizācija
3.	Tukuma Svētā Nikolaja Latvijas Pareizticīgā (autonomā) draudze	Pareizticīgā	22.02.2011. TM atzinums Nr. 1-29/823 - nevar būt reģistrēta kā reliģiskā organizācija
2012			
1	Vasarsvētku draudze „Dieva pestīto kristiešu draudze”	Vasarsvētku kristieši	03.05.2012. TM atzinums Nr. 1-29/1715 - nevar būt reģistrēta kā reliģiskā organizācija